

térképek kellenének. Felmerült az igény arra, hogy bár a jelenlegi részletes geomorfológiai térképek jelkulcsa igen magas színvonalú, szükség lenne a jelek további egységesítésére, hiszen a tudományterület folyamatos fejlődésével a geomorfológiai térképek tartalmilag is meg kell újuljanak. Felmerült annak a szükségessége is, hogy pilot-területeken különböző méretarányú (felbontású) geomorfológiai térképek készüljenek, amelyekbe belenagyítva egyre jobban kirajzolódna a formák pontos helyei (a *GoogleEarth* rendszeréhez hasonlóan).

Végül a szereplők hangsúlyozták, hogy a jövő kihívásainak csak innovatív megközelítési móddal tud a geomorfológiai térképezés megfelelni, bár a módszernek az eredeti elvekhez hűnek kell lennie.

A műhelymunkát követően sor került még egy doktoranduszoknak szánt műhelymunkára is Dr. Kiss Tímea vezetésével, amelyen a cikkírás buktatóit és lehetőségeit, valamint a külföldi cikkek tartalmi és formai követelményeit vitathatták meg a PhD hallgatók. Másnap pedig a *Geográfus Doktoranduszok IX. Országos Konferenciájára* került sor, amelyen közel 70 PhD hallgató mutatta be természet- és társadalomföldrajzi témában végzett eddigi kutatási eredményeit.

Kiss Tímea, Szeged

Könyvajánló

Geográfiai kutatások Pécsen

Progress in Geography in the European Capital of Culture 2010. (editors: Lóczy, Dénes – Tóth, József – Trócsányi, András) Imedias Publisher, Pécs. 2008. 335 p. (*Geographia Pannonica Nova* 3.)

A Nemzetközi Földrajzi Unió (IGU) kongresszusai mindig jó alkalmat nyújtanak arra, hogy egy-egy ország vagy egy-egy alkotóműhely geográfusai áttekintsék a legutóbbi évek kutatásait, és gyűjteményes kötetben tegyék közzé angol nyelven az eredményeket. A Pécsi Tudományegyetem Földrajzi Intézetének munkatársai is (a Környezettudományi Intézet földrajzos végzettségű oktatóival együtt) megragadták azt az alkalmat, hogy az IGU 2008-ban Tuniszban megrendezett nagy nemzetközi konferenciája apropóján reprezentatív kötetben mutatkozzanak be. Az értekezések döntő többségét szerzőpárosok, ill. 3-4 tagú szerzői kollektívák készítették, egy-egy tapasztaltabb kutató irányításával, ugyanakkor lehetőséget nyújtva a fiatalabbaknak, doktorandusz hallgatóknak, tanársegédeknek, gyakornokoknak, hogy első közleményükkel megmérettessék magukat a nemzetközi tudományos közösség előtt.

Műfajánál fogva a kötet tematikája tehát igen változatos. A szerkesztők a következő öt fejezetbe igyekeztek csoportosítani a tanulmányokat: a társadalomföldrajz, a regionális

társadalomföldrajz, a turizmus földrajza, a geomorfológia és a környezetföldrajz kategóriákba. A pécsi Egyetemi Intézet alapvetően társadalomföldrajzi irányultságát jelzik az első fejezet értekezései. Ezek témái közül több újdonság is szerepel a hazai geográfiában, mint pl. a kulturális gazdaság szerepe a városok fejlődésében (természetesen Pécs példáján bemutatva), a közigazgatási határok változásának hatása a városhálózatra (a Balkán-félsziget nyugati részének példáján), a helyi önkormányzatok és a non-profit szektor viszonya (magyarországi összehasonlításban). Az urbanizáció és a szuburbanizáció, a belső migráció, valamint a kisfalvak problémái napjainkban talán még aktuálisabbak, mint korábban. A kultúrtájak történelmi fejlődését a Kárpát-medence borvidékeinek tájalakulása illusztrálja. További egy-egy tanulmány kartográfiai tematikájú, illetve a felsőoktatás földrajzi vonatkozásait ecseteli.

Természetesen az európai integráció által felvetett kérdéseket is intenzíven kutatják munkatársaink. A felvételre váró balkáni országok helyzetével és a közép-európai határ menti együttműködéssel egyaránt foglalkoznak.

Az idegenforgalom földrajzi alapjairól és dél-dunántúli helyzetéről, a tematikus útvonalak megtervezéséről, működtetéséről, a rendszerváltozás elindította tendenciákról is olvashatunk a következő fejezetben. Külön hangsúlyt kap az ökoturizmus, azon belül a nemzeti parkok és az erdei iskolák szerepe.

A természetföldrajzi rész geomorfológiai tanulmányokkal kezdődik, amelyet a dél-dunántúli dombvidéken és az ártereken tapasztalható antropogén hatásokat, az éghajlatváltozás felszínalakítási következményeit vázolják fel. Az Intézet hagyományait folytatva szó esik a harmadidőszaki vörösiszapvizsgálatáról és jelentőségéről a felszínfejlődésben, valamint a mecseki karsztkutató aktuális feladatairól is. Újabb keletű kezdeményezés a geomorfológiai térképek szerkesztésének automatizálása, amelynek keretében most az elegyengetett felszínek terepmódelről történő kimutatása kerül terítékre.

A környezetföldrajz egyik alapvető problémája a fenntarthatóság, amelynek elméletéről szól az utolsó fejezet bevezető értekezése. Aktuális feladat a radioaktív hulladékok elhelyezése, ennek földtani feltételeiről is olvashatunk egy alapos áttekintést. Milyen lehetőségei vannak Magyarországnak a megújuló energiaforrások hasznosítása terén? – teszi fel a kérdést az egyik tanulmány, és igyekszik – legalább vázlatosan – feleletet is adni rá. A székelyföldi természeti környezet és a településszerkezet sajátos viszonyáról is kapunk áttekintést, majd a kötet záró tanulmányai a környezetbarát városi víznyerési lehetőségek kiaknázását, az aeroszol csapadékképző jelentőségét, ill. a térinformatika önkormányzati szintű alkalmazási lehetőségeit tárgyalják.

A gyűjteményes kötet tehát sokféle témát ölel fel. Célja azonban éppen ez volt, a pécsi egyetem geográfusai által végzett kutatások sokféleségének csaknem teljes körű bemutatása.

Lóczy Dénes, Pécs